

Zavod za povijesne i društvene znanosti
Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti
Rijeka, Braće Šupak 5

Tihomira Stepinac Fabijanić, prof.

Rijeka, 6.02.1987.

PRIJEDLOG ZA IZLOŽBU

MASLINARSTVO NA OTOCIMA CRES I LOŠINJ

Razvoj turizma na otoku Cresu i Lošinju zahtjeva sudjelovanje znanstvenih i kulturnih ustanova radi poboljšanja turističke ponude, koja bi na taj način bila obogaćena sadržajima iz bogate kulturne baštine.

Karakterističan motiv masline na otoku Cresu, te tradicijski način prerade maslinovog ulja u TOŠU (mlinu), može predstavljati izvanredno pogodan sadržaj za prezentaciju u ugostiteljskim objektima. Što više, i sama zgrada TOŠA može poslužiti kao privlačno mjesto okupljanja i kušanja domaće hrane. Na taj način turizam pomaže da se graditeljska baština sačuva i iskoristi na novi i prikladan način (kao što je to već slučaj u Valunu).

Izložbom maslinarstva u ugostiteljskom prostoru Palače Moisé u Cresu, Radne organizacije hotela "Kimen" iz Cresa, prezentirala bi se taj interesantan dio domaće narodne tradicije kao vrijedan oblik turističke ponude u ljetnoj sezoni. Izložba bi imala etnološki karakter, stručno muzejsku postavu i likovno kvalitetan fotografski materijal, te bi trajno mogla oplemenjivati prostor "Creske konobe".

Predviđen je slijedeći postav izložbe:

- 1) FOTOGRAFIJE (dvadesetak) - autor Pero Dabac, Atelje TD, Zagreb
- 2) TEKST - autori Jasminka Čus Rukonić i Tihomira Stepinac Fabijanić
(Creski muzej, Cres) (Zavod JAZU, Rijeka)
- 3) SKICE, KARTE, ARHITEKTONSKI SNIMCI
- 4) INVENTAR TOŠEVA (otkup)
- 5) ODLJEVAK RIMSKE STELE (s prikazom mljevenja maslina) - autor dr. Branko Fučić, Rijeka

Popratni materijal uz izložbu su katalogi, pozivnice, razglednice. Izložba bi bila tako postavljena da bi se vizualno mogao shvatiti značaj maslinarstva na ovom području, te pratiti proces prerade maslina u ulje u TOŠU (pomoću fotografija, te izabranih predmeta iz TOŠEVA).

Tekst kataloga obuhvaćao bi slijedeće teme:

- a) UVOD - općenito o maslinarstvu; podrijetlo i širenje po Mediteranu,
- karta rasprostranjenosti
- b) MASLINA - biološke karakteristike
- način uzgoja
- c) PROIZVODI OD MASLINE - primjena, svojstva
- simbolička značenja masline i proizvoda, običaji
- d) ULJE - glavni proizvod
- načini prerade maslina u ulje (povijesno)
- svojstva, upotreba
- e) TEHNOLOGIJA DOBIVANJA ULJA U TOŠU - Cres i Lošinj
- tipovi TOŠEVA i načini prerade
- karta rasprostranjenosti
- f) ČUVANJE ULJA u KAMENICE
- g) Tradicija MASLINARSTVA i TURIZMA

Navedene teme u katalogu bile bi popraćene slikovnim priložima (fotografije, skice i karte).

Polovak Jelenc Polovak